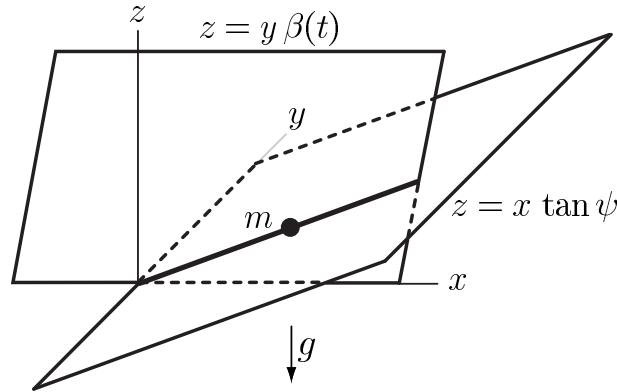

Příklad z teoretické mechaniky č. 1 (2017)

Bod o hmotnosti m se může pohybovat pouze v průsečíku roviny $z = x \tan \psi$ (kde ψ je konstanta) s rovinou $z = y \beta(t)$, kde $\beta(t)$ je zadaná funkce času. Pohyb se odehrává bez tření vlivem homogenního gravitačního pole g působícího v záporném směru osy z .

1. S pomocí Lagrangeových rovnic I. druhu odvoďte, že diferenciální rovnice pro $y(t)$ má tvar $(\beta^2 + \sin^2 \psi) \ddot{y} + \beta(2\dot{\beta} \dot{y} + \ddot{\beta} y + g \sin^2 \psi) = 0$.
2. Nalezněte explicitní řešení $y(t)$ a odtud též $z(t)$ a $x(t)$ pro případ, kdy sklon druhé roviny roste lineárně s časem, t.j. $\beta(t) = \gamma t$, kde γ je kladná konstanta.
Nápověda: použijte substituci $\xi = (\gamma^2 t^2 + \sin^2 \psi) \dot{y}$.
3. Diskutujte nalezené řešení pro malé časy t a pro $t \rightarrow \infty$.
4. Pro případ $\beta(t) = \gamma t$ určete velikosti vazbových sil R_1 a R_2 obou ploch jakožto funkce času.

J. Podolský, ÚTF, 11. 10. 2017